

УЧАСТЬ ПРОКУРОРА У СЛІДЧИХ ДІЯХ

О.А. Антосик,

студент 5 курсу юридичного факультету

Харківського національного університету імені В.Н. Каразіна

Як один з основних напрямків діяльності прокурора надзір за виконанням законів органами дізнання та досудового слідства здійснюється шляхом попередження, виявлення чи прийняття заходів к усуненню порушень законності при виявленні, розкритті, розслідуванні та попередження злочинів. Ця діяльність регламентована нормами права, встановлюючи умови і порядок її виконання, права і обов'язки прокурора. [Участье прокурора в следственных действиях-М.: Юрид. Лит., 1987.- 160 с.]

Розглянемо процесуальний статус прокурора під час проведення досудового слідства. Здійснюючи нагляд за виконанням законів органами дізнання і попереднього слідства, прокурор у межах своєї компетенції:

1) вимагає від органів дізнання і попереднього слідства для перевірки кримінальні справи, документи, матеріали та інші відомості про вчинені злочини, хід дізнання, попереднього слідства і встановлення осіб, які вчинили злочини; перевіряє не менш як один раз на місяць виконання вимог закону про приймання, реєстрацію і вирішення заяв та повідомлень про вчинені або ті, що готуються, злочини;

2) скасовує незаконні і необгрунтовані постанови слідчих та осіб, які провадять дізнання;

3) дає письмові вказівки про розслідування злочинів, про обрання, зміну або скасування запобіжного заходу, кваліфікацію злочину, проведення окремих слідчих дій та розшук осіб, які вчинили злочини;

4) доручає органам дізнання виконання постанов про затримання, привід, взяття під варту, проведення обшуку, виїмки, розшук осіб, які вчинили злочини, виконання інших слідчих дій, а також дає вказівки про вжиття необхідних заходів для розкриття злочинів і виявлення осіб, які їх вчинили, по справах, що перебувають у провадженні прокурора або слідчого прокуратури;

5) бере участь у провадженні дізнання і попереднього слідства і в необхідних випадках особисто провадить окремі слідчі дії або розслідування в повному обсязі по будь-якій справі;

6) санкціонує проведення обшуку, накладення арешту на поштово-телеграфну кореспонденцію та її виїмку, відсторонення обвинуваченого від посади та інші дії слідчого і органу дізнання у випадках, передбачених КПК України;

7) продовжує строк розслідування і тримання під вартою як запобіжного заходу у випадках і порядку, встановлених КПК України

8) повертає кримінальні справи органам попереднього слідства з своїми вказівками щодо провадження додаткового розслідування;

9) вилучає від органу дізнання і передає слідчому будь-яку справу, передає справу від одного органу попереднього слідства іншому, а також від одного слідчого іншому з метою забезпечення найбільш повного і об'єктивного розслідування;

10) усуває особу, яка провадить дізнання, або слідчого від дальшого ведення дізнання або попереднього слідства, якщо вони допустили порушення закону при розслідуванні справи;

11) порушує кримінальні справи або відмовляє в їх порушенні; закриває або зупиняє провадження в кримінальних справах; дає згоду на закриття кримінальної справи слідчим в тих випадках, коли це передбачено КПК України; затверджує обвинувальні висновки (постанови); направляє кримінальні справи до суду;

12) вирішує питання про допущення захисника до участі в справі з моменту пред'явлення обвинувачення відповідно до частини 1 статті 44 КПК України.

[Кримінальний процес в Україні Підручник/ Є.Г. Коваленко, В.Т. Моляренко. - К.: Юрінком Інтер, 2006-704 с.]

Прокурор здійснює також інші повноваження, надані йому УПК України. Вказівки прокурора органам дізнання і попереднього слідства у зв'язку з порушенням і розслідуванням ними кримінальних справ, дані в порядку, передбаченому УПК України, є для цих органів обов'язковими. Оскарження одержаних вказівок вищестоящому прокуророві не зупиняє їх виконання, за винятком випадків, передбачених частиною 2 статті 114 КПК України.

Відповідно до ст 30 ЗУ «Про прокуратуру» прокурор вживає заходів до того, щоб органи дізнання і попереднього слідства: додержували передбаченого законом порядку порушення кримінальних справ, розслідування діянь, що містять ознаки злочину, проведення оперативно-розшукових заходів, застосування технічних заходів, закриття справ, а також строків проведення слідства та тримання під вартою; при розслідуванні злочинів неухильно виконувати вимоги закону про всебічне, повне і об'єктивне дослідження всіх обставин справи, з'ясувати обставини, які викривають чи виправдовують обвинуваченого, а також пом'якшують і обтяжують його т відповідальність;

виявляли причини здійснення злочинів і умови, що сприяють цьому, вживати заходів для їх усунення. Всі вказівки прокурора мають бути конкретними і обґрунтованими, даватися у письмовій формі і приєднуватись до кримінальної справи, а їх копії - до спостережного провадження для забезпечення контролю за їх виконанням.

Список літератури:

- 1.Участие прокурора в следственных действиях-М.: Юрид. Лит., 1987.- 160 с
2. Кримінальний процес України:Підручник/ Є.Г. Коваленко, В.Т. Моляренко. - К.: Юрінком Інтер, 2006-704 с.
- 3.Кримінальне процесуальний кодекс України
- 4.Закон України «Про прокуратуру» від 5 листопада 1991 р.
- 5.Конституція України.

Науковий керівник: В.П. Півненко